

ANASOFT LITERA 2023

Mgr. Denisa Mesíková

Anasoft litera je slovenská literárna cena. Udeľuje sa raz ročne od roku 2006 za najlepšiu pôvodnú prózu alebo za preklad pôvodného prozaického diela. Autori sú slovenskí občania a ich prózy sú knižne vydané v predchádzajúcom kalendárnom roku.

Generálny partner je od jej zrodu softvérová spoločnosť Anasoft a organizátor občianske združenie ars_litera. Cenu založili Katarína Kucbelová s Marekom Turňom. Od roku 2012 do roku 2017 bola koordinátorka Jana Ondíková. Od roku 2018 ju vedie Simona Prokopec Fochlerová. Odborná porota je päťčlenná a každý rok sa mení. Tvorí ju osobnosti z oblasti literárnej vedy, kritiky i publicistiky. V 18. ročníku stanovil organizátor porotu v zložení: vyštudovaná žurnalistka a politologička Denisa Ballová, pedagogička, redaktorka a korektorka Zuzana Bariaková, autor detských kníh, básnik, prozaik a prekladateľ Petr Borkovec, publicistka a literárna vedkyňa Magdalena Bystrzak, prekladateľka maďarskej prózy a drámy Renáta Deáková. Zo stodvadsiatich troch slovenských prozaických kníh porota vybrala desať próz, z ktorých zúžila výber na päť finálových titulov od štyroch slovenských autoriek a jedného slovenského autora [1]:

Bodnárová, Jana: Patchwork v bielej, Aspekt 2022

Juhás, Jakub: PS, RUBATO 2022

Moravčíková, Dominika: Dom pre jeleňa, KK Bagala 2022

Šikulová, Veronika: Líštičky majú rady teplo, SLOVART 2022

Uriková, Soňa: Dôvod na radosť, KK Bagala 2022

Slovenská spisovateľka a kunsthistorička Jana Bodnárová v próze *Patchwork v bielej* zošiva útržky príbehov ľudí, ktorí sa napriek (či vďaka) rôznorodosti stretávajú v blízkych vzťahoch vsadených do spoločného života v Československu v druhej polovici 20. storočia [2].

Vyštudovaný kulturológ Jakub Juhás sa v diele *PS* vracia priamo do centra rodného mesta Lučenec. Tu pátra po Sándorovi Petöfim a jeho legende, ktorá sa stáva pozadím k čomusi intímnejšiemu. Čiastočne autobiografická kronika, čiastočne životopisné rozprávanie a čiastočne bonvivánsky cestopis hovorí o (ne)možnosti vzťahu súčasného človeka k historickej postave a jej k mytologicky ponímanému príbehu [3].

Príbehy poetky a prozaičky Dominiky Moravčíkovej spája skúmanie hraníc medzi človekom a zvieratom, medzi prírodou a ľudským obydľím. Rodiny žijúce v rôznych typoch obydľí (od horskej osady cez salaš až po samotný Dom pre jeleňa) sa ocitajú v osidlach prekliatia, tajomstva či sporu o vlastníctvo na pozadí vojnového alebo náboženského konfliktu [4].

Dielo vyštudovanej žurnalistky Veroniky Šikulovej *Líštičky majú rady teplo* je čosi ako opera, v ktorej sa všetky dejstvá odohrávajú na javisku súčasne. Autorka v nej chcela prevetliť lásku k prírode, v ktorej sa stáva ľudský, ale aj zvierací či rastlinný tvor iba dočasnou, hoci dosť podstatnou súčasťou [5].

Cenu Anasoft litera a sumu desaťtisíc eur získala vyštudovaná filmová scenáristka

a dramaturgička Soňa Uriková za zbierku poviedok *Dôvod na radosť*. Podľa vyjadrenia poroty ide o najlepšie prozaické dielo vydané v minulom roku [6]. Rozhodol čitateľský zážitok, ktorý vzbudila. Autorka v knihe načrtáva obrazy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, starými rodičmi a vnúčatami, slimákmi a králikmi. Zaobíde sa pritom bez veľkých gest a so zmyslom pre zápletku sa sústreďuje na detail, pretože to podstatné sa často ukrýva v zdanlivo nepodstatnom, nevy povedanom a nepomenovanom. Postavy hľadajú svoju ľudskú hodnotu napriek pocitu nedostatčnosti, vybočujú z preferovanej normy a ocitajú sa v rozporuplných životných situáciách. Dospievajúce dievčatá, mladé ženy bez jasnej perspektívy či pochybujúce matky: všetkým sa po istej životnej skúsenosti akosi zákonite odnechce [7].

Rodená Považskobystričanka debutovala v roku 2015 zbierkou poviedok *Živé ploty* a o päť rokov neskôr jej vyšla kniha pre deti *Jašo na jarmoku*. Autorka, okrem písania do časopisov a knižných antológií, prispieva aj do rozhlasu, vedie semináre tvorivého písania a organizuje literárny projekt Medziriadky.

Jedna z výsad Anasoft litery je automatická nominácia všetkých slovenských prozaických titulov, čím každoročne zviditeľňuje desiatky kníh na našom knižnom trhu. Finálové tituly sa nachádzajú vo fonde univerzitnej knižnice vo voľnom výbere na Tajovského 40 v priestoroch Referátu absenčných výpožičiek.

Použité zdroje:

[1] Finálová päťka Anasoft litera 2023. In *Medzi knihami* [online]. Bratislava: Art-fórum pre literatúru, 2024 [cit. 2024-01-07]. Dostupné na: <https://medziknihami.sk/clanky/finalova-patka-anasoft-litera-2023/>

[2] Patchwork v bielej. In *Aspekt* [online]. Bratislava: Aspekt [cit. 2024-01-16]. Dostupné na: <http://www.aspekt.sk/content/knizna-edicia/patchwork-v-bielej>

[3] Jakub Juhász – PS. In *Studio Rubato* [online]. Praha: Rubato [cit. 2024-01-16]. Dostupné na: <http://rubato.cz/?p=2095>

[4] Dom pre jeleňa/finále Anasoft litera 2023. In *KK Bagala* [online]. Bratislava: KK Bagala [cit. 2024-01-16]. Dostupné na: <https://www.kkbagala.sk/knihy/dom-pre-jelena>

[5] Líštičky majú rady teplo. In *Slovart* [online]. Bratislava: Slovart [cit. 2024-01-16]. Dostupné na: https://www.slovart.sk/knihy-v-slovincine-a-cestine/beletria/listicky-majurady-teplo.html?page_id=178164

[6] Víťazka Anasoft litera: Chcem sa stále zlepšovať. In *Slovenské literárne centrum* [online]. Bratislava: Slovenské literárne centrum, 30.11.2023 [cit. 2024-01-16]. Dostupné na: <https://www.lit-centrum.sk/clanok/vitazka-anasoft-litera-chcems-a-stale-zlepsovat>

[7] Uriková, Soňa – Dôvod na radosť In *Anasoft Litera* [online]. 2023 [cit. 2024-01-16]. Dostupné na: <https://www.anasoftlitera.sk/main/anasoft-litera/autori/urikova-sona/dovodna-radosť>

Zdroj obrázok: kniznica.umb.sk